EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 7.7.2020
COM(2020) 296 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění makrofinanční pomoci třetím zemím v roce 2019

{SWD(2020) 125 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění makrofinanční pomoci třetím zemím v roce 2019

OBSAH

1 ÚVOD 3

2 PROGRAMY MAKROFINANČNÍ POMOCI V ROCE 2019 4

2.1 Přehled 4

2.2 Jednotlivé programy makrofinanční pomoci v přijímajících zemích v roce 2019 5

2.2.1 Tunisko 5

2.2.2 Jordánsko 6

2.2.3 Moldavsko 7

2.2.4 Gruzie 8

2.2.5 Ukrajina 9

3 ZAJIŠŤOVÁNÍ NÁLEŽITÉHO VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ MAKROFINANČNÍ POMOCI: OPERAČNÍ HODNOCENÍ, HODNOCENÍ *EX POST* A AUDITY 10

3.1 Operační hodnocení 10

3.2 Hodnocení ex post 10

3.2.1 První makrofinanční pomoc Tunisku (MFA-I) 11

3.2.2 Druhá makrofinanční pomoc Gruzii (MFA-II) 11

4 OBECNÝ VÝVOJ V SOUVISLOSTI S NÁSTROJEM MAKROFINANČNÍ POMOCI 12

4.1 Fungování nástroje makrofinanční pomoci 12

4.2 Budoucí vývoj: makrofinanční pomoc v příštím víceletém finančním rámci 13

5 NOVÉ ŽÁDOSTI O POMOC A BUDOUCÍ NÁVRHY KOMISE – ROZPOČTOVÁ SITUACE 14

5.1 Využití makrofinanční pomoci pro partnery v rámci programu rozšíření a sousedství v souvislosti s krizí COVID-19 14

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění makrofinanční pomoci třetím zemím v roce 2019 ([1])

1 Úvod

Makrofinanční pomoc (MFA) je finanční nástroj EU ([2]) poskytovaný partnerským zemím, které se potýkají s krizí platební bilance. Makrofinanční pomoc pomáhá posílit makroekonomickou a finanční stabilitu v zemích sousedících s EU nebo zeměpisně blízkých EU a zároveň podporuje provádění strukturálních reforem. Je doplňkem vyplacení prostředků v rámci ozdravného a reformního programu dohodnutého s Mezinárodním měnovým fondem (MMF) a zároveň je jím podmíněna. Díky uvolnění tlaku při řešení problémů s platební bilancí může partnerská země mimo jiné rozšířit svůj fiskální prostor, zlepšit udržitelnost dluhu a získat pomoc při zaměření pozornosti na potřebné reformy. Usnadněním makroekonomického postupu korekce mohou programy makrofinanční pomoci přispět k sociálnímu rozvoji, což poskytne zemi více času a prostoru k řešení základních příčin její krize.

Makrofinanční pomoc má často formu úvěrů, na něž si Komise na kapitálových trzích půjčuje potřebné prostředky a dále je zapůjčuje přijímající zemi, nebo (za určitých okolností) formu grantů financovaných z rozpočtu EU, nebo jde o kombinaci úvěrů a grantů.

Makrofinanční pomoc se uvolňuje ve splátkách a pouze tehdy, jsou-li splněna zvláštní kritéria strukturálních reforem. To podporuje provádění důrazných regulačních opatření a reformních opatření zaměřených na obnovení dlouhodobé udržitelnosti ekonomiky přijímající země. Podmínkou pro poskytnutí makrofinanční pomoci je také dodržování lidských práv spolu s účinnými demokratickými mechanismy a právními normami v přijímající zemi. Makrofinanční pomoc takto doplňuje běžnou pomoc, kterou EU poskytuje v rámci spolupráce, a přispívá k obecnějšímu cíli, jímž je zachování stability a podpora prosperity za hranicemi EU. V situaci přetrvávající makroekonomické a politické nestability v sousedství EU je makrofinanční pomoc obecně uznávána jako účinný nástroj pro reakci na krize, který EU umožňuje viditelně a pružně zasahovat, navíc se značným politickým dosahem ([3]). To potvrzují zjištění několika nezávislých hodnocení *ex post* dokončených programů makrofinanční pomoci ([4]).

Na rozdíl od jiných vnějších finančních nástrojů EU makrofinanční pomoc neposkytuje finanční podporu na pravidelné, programovatelné bázi. Z tohoto důvodu budou v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027 zvláštní programy makrofinanční

[1] Tato zpráva vychází z informací dostupných do května 2020.

[2] Právní základ pro makrofinanční pomoc třetím zemím s výjimkou rozvojových zemí tvoří článek 212 a článek 213 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

[3] Makrofinanční pomoc rovněž doplňuje další vnější činnosti či nástroje EU určené pro země sousedství, včetně rozpočtové podpory. Zpráva o rozpočtové podpoře za rok 2019 je k dispozici na této adrese: https://www.euneighbours.eu/sites/default/files/publications/2019-10/budget_support._trends_and_results_2019.pdf

[4] Všechna hodnocení *ex post* jsou k dispozici na stránkách Komise: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en

pomoci nadále aktivovány na základě samostatných rozhodnutí *ad hoc*. Na ně se vztahuje řádný legislativní postup, který vyžaduje schválení každého programu Evropským parlamentem a Radou.

Tato výroční zpráva byla vypracována v souladu s informačními povinnostmi Komise, jež jsou stanoveny v jednotlivých rozhodnutích Evropského parlamentu a Rady týkajících se programů makrofinanční pomoci. Zprávu doplňuje pracovní dokument útvarů Komise, v němž je uvedena podrobnější analýza makroekonomických souvislostí a provádění jednotlivých programů makrofinanční pomoci.

2 PROGRAMY MAKROFINANČNÍ POMOCI V ROCE 2019 ([5])

2.1 Přehled

Rok 2019 se vyznačoval úspěšným dokončením programů makrofinanční pomoci v Jordánsku a Tunisku, přičemž Komise v průběhu roku vyplatila poslední splátky obou programů. Byl rovněž obnoven pokrok v provádění probíhajícího programu makrofinanční pomoci v Moldavsku, který byl zatížen značným zpožděním, a pokrok v programu makrofinanční pomoci na Ukrajině, který byl úspěšně dokončen v květnu 2020. V září 2019 navrhla Komise nový návazný program makrofinanční pomoci v Jordánsku, který spolunormotvůrci následně v lednu 2020 přijali.

Stav provádění programů makrofinanční pomoci je následující:

- **Druhá makrofinanční pomoc Tunisku (MFA-II)**: Dne 6. července 2016 schválila EU poskytnutí další makrofinanční pomoci Tunisku ve výši až 500 milionů EUR ve formě úvěrů ([6]), která má být vyplacena ve třech splátkách. V srpnu 2017 vstoupily v platnost memorandum o porozumění a dohoda o mechanismu úvěrů. První splátka v rámci programu druhé makrofinanční pomoci Tunisku ve výši 200 milionů EUR byla vyplacena dne 25. října 2017. Druhá splátka ve výši 150 milionů EUR byla uvolněna dne 24. června 2019 a třetí a konečná splátka ve výši 150 milionů EUR dne 30. října 2019.
- **Druhá makrofinanční pomoc Jordánsku (MFA-II)**: Dne 14. prosince 2016 přijali spolunormotvůrci rozhodnutí ([7]) o poskytnutí další makrofinanční pomoci Jordánsku ve výši až 200 milionů EUR, a to výhradně formou úvěrů, v návaznosti na program pomoci ve výši 180 milionů EUR, který byl dokončen v roce 2015. Dne 19. září 2017 bylo mezi EU a Jordánskem podepsáno memorandum o porozumění. První splátka ve výši 100 milionů EUR byla vyplacena dne 17. října 2017, druhá a poslední splátka byla vyplacena dne 3. července 2019.
- **Makrofinanční pomoc Moldavsku**: Dne 13. září 2017 přijali spolunormotvůrci rozhodnutí o poskytnutí makrofinanční pomoci Moldavsku ve výši až 100 milionů EUR, přičemž z této částky bude až 40 milionů EUR poskytnuto formou grantů a až 60 milionů EUR ve formě úvěrů. V lednu 2018 vstoupily v platnost memorandum o porozumění, dohoda o mechanismu úvěrů a grantová dohoda

[6] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1112 ze dne 6. července 2016 o poskytnutí další makrofinanční pomoci Tunisku (Úř. věst. L 186, 9.7.2016, s. 1).

[7] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2371 ze dne 14. prosince 2016 o poskytnutí další makrofinanční pomoci Jordánskému hášimovskému království (Úř. věst. L 352, 23.12.2016, s. 18).

mezi EU a Moldavskem. Program makrofinanční pomoci však byl od června 2018 do června 2019 pozastaven, a to vzhledem k tomu, že nebyly splněny politické předpoklady. Poté v návaznosti na změnu vlády v červnu 2019 a obnovené reformní úsilí uvolnila EU v říjnu 2019 první splátku ve výši 30 milionů EUR (20 milionů EUR ve formě úvěrů a 10 milionů EUR ve formě grantů). Druhá splátka by případně mohla následovat v roce 2020, pokud budou splněny všechny podmínky. Program vyprší v červenci 2020.

- **Třetí makrofinanční pomoc Gruzii (MFA-III)**: Dne 18. dubna 2018 přijali spolunormotvůrci rozhodnutí o poskytnutí další makrofinanční pomoci Gruzii až do výše 45 milionů EUR. Z toho bude 35 milionů EUR poskytnuto ve formě úvěrů a 10 milionů EUR ve formě grantů. Makrofinanční pomoc vstoupila v platnost v listopadu 2018 po ratifikaci právních dokumentů gruzínským parlamentem. První splátka ve výši 20 milionů EUR byla vyplacena v prosinci 2018 a vyplacení druhé splátky ve výši 25 milionů EUR (20 milionů EUR ve formě úvěrů a pět milionů EUR formou grantů) je plánováno na rok 2020 v závislosti na pokroku, pokud jde o zbývající politické podmínky, a za předpokladu, že program MMF bude pokračovat.
- **Čtvrtá makrofinanční pomoc Ukrajině (MFA-IV**): Dne 9. března 2018 předložila Komise návrh na poskytnutí další makrofinanční pomoci Ukrajině ve výši 1 miliardy EUR formou úvěrů, jež má být vyplacena ve dvou splátkách v období 2018–2019. Dne 4. července 2018 přijali spolunormotvůrci rozhodnutí a makrofinanční pomoc vstoupila v platnost po ratifikaci memoranda o porozumění a dohody o mechanismu úvěrů ukrajinským parlamentem v listopadu 2018. První splátka ve výši 500 milionů EUR byla vyplacena v prosinci 2018, druhá a konečná splátka ve výši 500 milionů EUR byla vyplacena v květnu 2020.

V roce 2019 bylo vyplaceno celkem 430 milionů EUR (420 milionů EUR ve formě úvěrů a 10 milionů EUR ve formě grantů). Podrobnější informace o stavu vyplácení částek na konci roku 2019 podle jednotlivých zemí a regionů poskytují přílohy 1A a 1B.

2.2 Jednotlivé programy makrofinanční pomoci v přijímajících zemích v roce 2019

2.2.1 Tunisko

Tunisko zažívá posledních osm let dlouhotrvající hospodářský útlum z důvodu složité politické a hospodářské transformace, která nastala po revoluci v roce 2011 a následné změně režimu. Na zemi má rovněž vliv nestabilita a konflikty v regionu (hlavně v Libyi). Řada teroristických útoků v roce 2015 dočasně ochromila cestovní ruch v zemi.

Hospodářský růst zůstal v roce 2019 po mírném zlepšení v roce 2018 (2,7 %) a slabém průměrném ročním růstu ve výši 1,4 % v letech 2015–2017 utlumený (v odhadované výši 1 %). Nezaměstnanost zůstala během posledního čtvrtletí roku 2019 trvale vysoká a činila přibližně 15 % (přičemž míra nezaměstnanosti žen a mladých lidí byla mnohem vyšší) a inflace dosáhla v roce 2019 v průměru 6,75 % poté, co v červnu 2018 vystoupala na nejvyšší hodnotu za deset let: 7,8 %. Navzdory dobré výkonnosti cestovního ruchu zůstává schodek běžného účtu velmi vysoký (v roce 2019 se odhaduje na 10,3 %, byť to znamená pokles z 11,3 % v roce 2018) a je klíčovým faktorem zranitelnosti. Vnější dluh v roce 2019 nadále rostl (na konci třetího čtvrtletí roku 2019 se jeho výše odhaduje na 88,7 % HDP, oproti 82,3 % ve stejném období roku 2018). Poplatky za dluhovou službu stále rostou a od roku 2010 se téměř ztrojnásobily (v dinárech, běžné ceny). Mezinárodní rezervy se v roce 2019 po rekordně nízké úrovni 69 dnů dovozu v září 2018 mírně

zvýšily přibližně na 110 dnů dovozu na konci roku 2019. Fiskální schodek činil v roce 2018 přibližně 4,9 % HDP a očekává se, že koncem roku 2019 se mírně sníží na 4,5 %. Očekává se, že po prudkých zvýšeních zaznamenaných v posledních letech se veřejný dluh v roce 2019 ustálí na přibližně 77 % HDP.

Tunisko nejprve uzavřelo v červnu 2013 s MMF dohodu o pohotovostním úvěru ve výši 1,75 miliardy USD. Tato dohoda skončila v prosinci 2015. Dne 20. května 2016 schválila Rada MMF program čtyřleté rozšířené finanční facility pro Tunisko v celkové výši 2,9 miliardy USD (375 % kvóty) na podporu hospodářského a finančního reformního programu země. Po schválení programu (červen 2016) a po dokončení pěti jeho přezkumů (červen 2017, březen 2018, červenec 2018, září 2018 a červen 2019) bylo doposud vyplaceno 1,6 miliardy USD. I když se pokračovalo v technických výměnách, zaznamenal program v posledních měsících roku omezený pokrok, což bylo částečně způsobeno náročným volebním kalendářem (volby do zastupitelských orgánů a prezidentské volby) a neustále se protahujícím sestavováním vlády. Program rozšířené finanční facility byl nakonec zrušen v dubnu 2020, kdy Tunisko požádalo MMF o novou mimořádnou pomoc v rámci nástroje rychlé finanční pomoci s cílem řešit potřeby vyplývající z vypuknutí pandemie COVID-19.

EU poskytla v letech 2014 až 2017 Tunisku v rámci prvního programu makrofinanční pomoci 300 milionů EUR ve formě úvěrů. Tuniské orgány zažádaly o druhý program makrofinanční pomoci v srpnu 2015 a program byl schválen Evropským parlamentem a Radou v červenci 2016. Politické podmínky programu byly zaměřeny především na posílení správy veřejných financí a fiskální politiky Tuniska, boj proti korupci, systém sociální ochrany, finanční regulaci a trh práce, jakož i na zlepšování podnikatelského prostředí. Prvních 200 milionů EUR ve formě úvěrů (z celkové částky 500 milionů EUR) bylo vyplaceno v říjnu 2017. Poté, co byly splněny příslušné politické podmínky, byla v červenci a listopadu 2019 vyplacena druhá a třetí splátka (každá ve výši 150 milionů EUR), čímž byl program úspěšně uzavřen.

2.2.2 Jordánsko

Nestabilita v regionu i nadále brzdí jordánské hospodářství a zatěžuje jeho vnější pozici a fiskální situaci. Během prvních tří čtvrtletí roku 2019 se růst reálného HDP z velké části ustálil na meziroční úrovni přibližně 2 %. To nestačilo k tomu, aby se zabránilo zvýšení nezaměstnanosti, která během třetího čtvrtletí roku 2019 vzrostla na 19,1 % oproti 18,6 % v témže čtvrtletí roku 2018. Na konci roku 2019 rovněž výrazně poklesla inflace a index spotřebitelských cen se zvýšil jen o 0,3 % v porovnání s 4,5 % v roce 2018. Nepodařilo se zachovat pokrok ve fiskální konsolidaci. V prvních jedenácti měsících roku 2019 vzrostl celkový schodek veřejných financí, včetně zahraničních grantů, na 4,5 % HDP v porovnání s 3,5 % HDP ve stejném období roku 2018.

Hrubý veřejný dluh Jordánska se na konci října 2019 zvýšil na 96,9 % HDP ve srovnání s 94,4 % HDP na konci roku 2018. Na konci října 2019 činil vnější veřejný dluh 40,1 % HDP. Přibližně 73 % vnějšího veřejného dluhu Jordánska bylo denominováno v USD, na nějž je jordánská měna navázána, a přibližně polovina vnějšího veřejného dluhu Jordánska je vůči věřitelům z veřejného (oficiálního) sektoru.

Vývoz vzrostl z hlediska hodnoty o 8,6 %, zatímco hodnota dovozu v prvních deseti měsících roku 2019 klesla o 5,5 %. V kombinaci s nárůstem příjmů z cest zahraničních návštěvníků do země (9,9 %) to v prvních devíti měsících roku 2019 přispělo k podstatnému snížení schodku běžného účtu na 3,4 % HDP (neboli 4,8 % HDP bez grantů) z 9,3 % HDP ve stejném období roku 2018.

Podmínky vnějšího financování se staly méně příznivými. Příliv přímých zahraničních investic stejně jako v předchozích letech klesal a dosáhl během prvních tří čtvrtletí roku 2019 čisté výše 473,1 milionu JOD ve srovnání s čistým přílivem 542,5 milionu JOD ve stejném období roku 2018. Čistý příliv ve výši přibližně 2 % HDP za rok 2019 je o něco nižší než u států srovnatelných s Jordánskem (Egypt a Tunisko). Je přisuzován kombinaci faktorů, jako je konflikt v Sýrii, regionální nejistota, rostoucí veřejný dluh, slabé podnikatelské prostředí a nízká konkurenceschopnost hospodářství.

Na konci listopadu 2019 dosahovaly hrubé devizové rezervy (včetně zlata a zvláštních práv čerpání) 13,7 miliardy USD (což odpovídá přibližně 7½ měsícům dovozu za jeden rok). Oproti hodnotě 12,5 miliardy USD na konci roku 2018 tedy došlo ke zvýšení.

Druhý program makrofinanční pomoci Jordánsku (úvěry ve výši 200 milionů EUR) byl vyplacen v říjnu 2017 (100 milionů EUR) a v červenci 2019 (100 milionů EUR). Politické podmínky programu byly zaměřeny na posílení jordánské ekonomiky v oblasti správy veřejných financí, daňové politiky, sociálních záchranných sítí, vzdělávacího systému a odborného vzdělávání, jakož i politiky v oblasti trhu práce v zemi s cílem rozšířit pracovní příležitosti jak pro jordánské občany, tak pro syrské uprchlíky žijící v Jordánsku.

V návaznosti na žádost jordánských orgánů o nový program makrofinanční pomoci přijala Komise dne 6. září 2019 návrh třetího programu makrofinanční pomoci ve výši 500 milionů EUR ve formě úvěrů. Návrh byl přijat Evropským parlamentem a Radou dne 15. ledna 2020. V závislosti na provádění programu předpokládá vyplacení částky 300 milionů EUR v roce 2020 a 200 milionů EUR v roce 2021.

Dne 30. ledna 2020 uzavřely MMF a Jordánsko dohodu na úrovni pracovních útvarů o novém čtyřletém ujednání v rámci rozšířené finanční facility ve výši přibližně 1,3 miliardy USD. Tato dohoda byla schválena výkonnou radou MMF dne 25. března 2020.

2.2.3 Moldavsko

Moldavsko v posledních letech zažívá období relativní ekonomické stability, jelikož se i nadále zotavuje z bankovní krize v letech 2014–2015. V roce 2019 se HDP po výrazném zpomalení ve čtvrtém čtvrtletí v reálných hodnotách zvýšil o 3,6 %.

Inflace se v prosinci roku 2019 dramaticky (meziročně) zvýšila na 7,5 %. Očekává se však, že v roce 2020 poklesne k cíli národní banky Moldavska ve výši 5 % ±1,5 %, neboť bude slábnout dopad faktorů ovlivňujících inflaci v roce 2019, jako jsou potravinové produkty a účinky regulovaných cen. Po fiskální stabilizaci v letech 2017–2018 se fiskální situace v první polovině roku 2019 v důsledku řady reforem spojených s volbami a přerušení vnějšího financování zhoršila. V návaznosti na některá nápravná opatření přijatá v srpnu 2019 však schodek rozpočtu na rok 2019 nakonec činil 1,5 % HDP.

Schodek běžného účtu se v letech 2018 a 2019 výrazně zvýšil a ve třetím čtvrtletí roku 2019 dosáhl 11,5 % HDP ve srovnání s 5,8 % HDP v roce 2017. Toto zhoršení odráží výrazný růst neenergetických dovozů na základě zvýšené poptávky po spotřebě. Schodek obchodu je částečně kompenzován remitencemi, které v roce 2019 činily přibližně 15 % HDP. Přímé zahraniční investice byly v posledních letech nízké a činily přibližně 2 % HDP, ale v roce 2019 se výrazně zvýšily v důsledku eurodluhopisů vydaných velkou moldavskou společností v odvětví zemědělství registrovanou na Kypru. Výše rezerv je výrazně vyšší než cíl stanovený v programu MMF a do konce prosince 2019 dosáhla 3,1 miliardy USD (což odpovídá pěti měsícům dovozu).

V návaznosti na krizi v roce 2014 požádalo Moldavsko o podporu z MMF a v listopadu 2016 schválil MMF tříletou rozšířenou úvěrovou a finanční facilitu ve výši 183 milionů USD. MMF provedl v září 2019 čtvrtý a pátý přezkum v rámci rozšířené úvěrové facility a rozšířené finanční facility a zpřístupnil zvláštní práva čerpání ve výši 24 milionů (přibližně 33,8 milionu USD). Poslední šestý přezkum programu byl dokončen v březnu 2020.

V září 2017 Evropský parlament a Rada přijaly rozhodnutí o poskytnutí makrofinanční pomoci Moldavsku. Memorandum o porozumění s moldavskými orgány, které vymezuje soubor podmínek hospodářské politiky, bylo podepsáno v Bruselu v listopadu 2017 a vstoupilo v platnost v lednu 2018. Memorandum o porozumění zahrnuje 28 politických podmínek zaměřených na pět oblastí reforem: správu veřejného sektoru, správu finančního sektoru a dohled nad ním, boj proti korupci a praní peněz, reformy odvětví energetiky a zlepšování podnikatelského prostředí a provádění prohloubených a komplexních zón volného obchodu.

Vyplacení první splátky bylo v červnu 2018 po zrušení voleb starosty v Kišiněvě pozastaveno z důvodu nedostatečné transparentnosti. Po změně vlády v červnu 2019 a obnovení reformního úsilí, včetně plnění zbývajících podmínek memoranda o porozumění, bylo v říjnu 2019 přijato rozhodnutí o uvolnění první splátky. V návaznosti na splnění určitých opatření v souvislosti s politickými předpoklady může v roce 2020 případně následovat uvolnění druhé splátky, avšak s největší pravděpodobností nikoli třetí splátky, neboť program v červenci 2020 skončí.

2.2.4 Gruzie

Reálný HDP Gruzie pro rok 2019 se podle odhadu zvýšil o 5,2 % v důsledku domácí i zahraniční poptávky. Na základě předběžných údajů se odhaduje, že rozpočtový schodek veřejných financí se zvýší z méně než 0,9 % HDP v roce 2018 na téměř 3 % HDP v roce 2019. Poměr veřejného dluhu k HDP Gruzie v roce 2019 činil přibližně 41 %, což představuje oproti 40,4 % HDP v roce 2018 mírný nárůst. Platební bilance Gruzie se v průběhu roku 2019 podstatně zlepšila, zejména díky nárůstu vývozu, což vedlo v prvních třech čtvrtletích roku 2019 ke snížení schodku běžného účtu na přibližně 3 % HDP. Mezinárodní rezervy Gruzie v posledních letech rostou a na konci roku 2019 činily celkem 3,5 miliardy USD (pokrytí zhruba čtyř měsíců dovozu).

V dubnu 2017 se Gruzie a MMF dohodly na rozšířeném ujednání ve výši 290 milionů USD v rámci rozšířené finanční facility, jejíž platnost byla koncem roku 2019 prodloužena o jeden rok do dubna 2021. Program rozšířené finanční facility probíhá uspokojivě. Pět přezkumů programu bylo dokončeno zhruba tak, jak bylo původně plánováno. V prosinci 2019 dosáhly MMF a gruzínské orgány dohody na úrovni pracovních útvarů o pátém přezkumu programu, v jehož rámci Gruzie získala přibližně 41,4 milionu USD.

V červnu 2017 Gruzie požádala o další makrofinanční pomoc[8] od EU. Evropský parlament a Rada přijaly v dubnu 2018 rozhodnutí o nové makrofinanční pomoci do výše 45 milionů EUR (10 milionů EUR formou grantů a 35 milionů EUR ve formě úvěrů). Memorandum o porozumění a doprovodné dohody vstoupily v platnost v listopadu 2018 a v prosinci 2018 byla vyplacena první splátka ve výši 20 milionů EUR (5 milionů EUR formou grantů a 15 milionů EUR ve formě úvěrů). Dalším krokem provádění programu

[8] Programy první a druhé makrofinanční pomoci Gruzii byly přislíbeny na mezinárodní dárcovské konferenci v Bruselu v říjnu 2008. Tyto programy ve výši 46 milionů EUR byly provedeny v letech 2009–2010 a 2015–2017.

makrofinanční pomoci bude vyplacení druhé a zároveň poslední splátky ve výši 25 milionů EUR (5 milionů EUR formou grantů a 20 milionů EUR ve formě úvěrů), až Gruzie splní všechny příslušné politické podmínky. Kromě politických předpokladů a významného pokroku v programu MMF usilují zvláštní politické podmínky o posílení gruzínského hospodářství v oblasti správy veřejných financí, ve finančním sektoru, v sociální politice a politice trhu práce a v souvislosti s podnikatelským prostředím. Plnění těchto podmínek značně pokročilo, ale zatím není zcela dokončeno.

2.2.5 Ukrajina

Po hluboké recesi v letech 2014 a 2015, kdy se HDP snížil o více než 16 %, se hospodářství Ukrajiny v roce 2016 vrátilo k pozitivnímu růstu a od té doby nabývá na dynamice. Reálný HDP vzrostl ve třetím čtvrtletí roku 2019 meziročně o 4,1 %. I když byla hospodářská obnova založena na poptávce, tvorba hrubého fixního kapitálu zůstala na historicky nízké úrovni ve výši přibližně 17 % HDP, což je výsledek výrazně nižší než u srovnatelných zemí v této fázi rozvoje, u nichž se očekává úroveň více než 25 %. Míra nezaměstnanosti klesla ve druhém čtvrtletí roku 2019 na 8,5 %, a to z vrcholné hodnoty ve výši 10,1 % na začátku roku 2017. Díky meziročnímu tempu růstu ve výši 16,4 % v říjnu 2019, což v reálném vyjádření znamená nárůst o přibližně 11 %, dosáhla průměrná nominální mzda ekvivalentu přibližně 430 USD. Inflace spotřebitelských cen výrazně poklesla z 14,1 % v lednu 2018 na 4,1 % v prosinci 2019, což národní bance Ukrajiny umožnilo úspěšně dosáhnout do konce roku 2019 střednědobého inflačního cíle ve výši 4 % až 6 %. Ukrajinská vláda za posledních pět let rovněž dosáhla významného pokroku v konsolidaci svých veřejných financí. Celkový rozpočtový schodek byl snížen z 4,5 % HDP v roce 2014 na 2,0 % HDP v roce 2019. Hrubý veřejný dluh se snížil z 80,9 % HDP v roce 2016 na 50,3 % HDP v roce 2019.

Ukrajina zůstává velmi otevřenou ekonomikou, přestože se celkový objem dovozu a vývozu zboží a služeb od roku 2015 snížil. Pokles vývozu byl výraznější než pokles dovozu, což vysvětluje, proč se záporné saldo zboží a služeb v témže období zvýšilo z 2,6 % HDP na 8,5 % HDP. Schodek běžného účtu byl mnohem menší (1,9 % HDP v roce 2017, 3,3 % v roce 2018 a přibližně 2,5 % v roce 2019) díky významným a rostoucím tokům příjmů ze zahraničí, jejichž zdrojem jsou v prvé řadě remitence ze zahraničí. Příliv přímých zahraničních investic zůstal v roce 2019 relativně nízký, a to 2,8 miliardy USD, tj. 2,0 % HDP. Jak soukromé, tak oficiální portfoliové i jiné investice však byly dostatečně silné, aby bylo zajištěno, že celková bilance se zahraničními rezidenty bude kladná, přičemž v roce 2019 vzrostla na 2,7 miliardy USD, tj. 1,9 % HDP. Ukrajina snížila svůj hrubý vnější dluh ze 129 % HDP v roce 2015 na 79,5 % HDP v roce 2019. Oficiální rezervy se zvýšily ze 17,8 miliardy USD v červenci 2018 na 25,3 miliardy USD v prosinci 2019, což se rovná čtyřem měsícům dovozu zboží a služeb. Silný vnější příliv likvidity měl za následek vyšší poptávku po hřivně, která se v roce 2019 vůči americkému dolaru zhodnotila o 14,7 %. Za účelem zmírnění zhodnocení a na podporu rezerv intervenovala národní banka na devizovém trhu a nakoupila od tuzemských bank v roce 2019 celkem 7,9 miliardy USD, což znamená oproti roku 2018 (1,4 miliardy USD) nárůst.

V letech 2014–2018 vyplatila EU Ukrajině celkem 3,3 miliardy EUR ve formě úvěrů s nízkými úroky ve čtyřech po sobě jdoucích programech makrofinanční pomoci. Současný program makrofinanční pomoci ve výši jedné miliardy EUR ve formě úvěrů byl schválen v červenci 2018. Podmíněnost politiky programu se zaměřuje především na zlepšení správy veřejných financí, boj proti korupci a reformy státních podniků a sociálních politik. První splátka ve výši 500 milionů EUR byla vyplacena v listopadu

2018. Druhá a poslední splátka ve výši 500 milionů EUR byla vyplacena v květnu 2020, čímž byl program úspěšně dokončen.

MMF dosáhl v prosinci 2019 dohody na úrovni pracovních útvarů o novém programu pro Ukrajinu (tříletý nástroj rozšířené finanční facility ve výši 5,5 miliardy USD). Kromě toho v roce 2019 vydala vláda na domácím primárním trhu dluhové nástroje ve výši 227,6 miliardy UAH, tj. o 114 % více než v roce 2018, při průměrných výnosech, včetně všech dob splatnosti (které poklesly z 19 % v lednu na 11,6 % v prosinci). Během téhož období se náklady na financování v amerických dolarech a eurech rovněž snížily z 6,5 % na 3,7 %, resp. z 4,5 % na 2,2 %.

3 ZAJIŠŤOVÁNÍ NÁLEŽITÉHO VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ MAKROFINANČNÍ POMOCI: OPERAČNÍ HODNOCENÍ, HODNOCENÍ *EX POST* A AUDITY

3.1 Operační hodnocení

V souladu s požadavky finančního nařízení EU provádí Komise za pomoci externích poradců operační hodnocení, aby získala přiměřenou jistotu o fungování správních postupů a postupů schvalování finančních transakcí v přijímajících zemích.

Operační hodnocení se zaměřují na systémy správy veřejných financí, především pak na způsob organizace ministerstev financí a centrálních bank a na postupy, které uplatňují, konkrétně též na správu účtů, na něž jsou finanční prostředky EU vypláceny. Zvláštní pozornost je rovněž věnována fungování, nezávislosti a pracovním programům externích auditorských subjektů a efektivnosti jejich kontrol. Zkoumají se také postupy zadávání veřejných zakázek na centrální úrovni.

V roce 2019 nebyla v souvislosti s novými programy makrofinanční pomoci zahájena žádná operační hodnocení. V případě nového programu makrofinanční pomoci Jordánsku (MFA–III) bude operační hodnocení provedeno v prvním pololetí roku 2020.

3.2 Hodnocení *ex post*

V souladu s finančním nařízením EU a odpovídajícími rozhodnutími o makrofinanční pomoci provádí Komise po dokončení programů makrofinanční pomoci jejich hodnocení *ex post*[9], aby posoudila jejich dopad. Hlavními cíli těchto hodnocení jsou:

i. analýza dopadu makrofinanční pomoci na ekonomiku přijímající země, především na udržitelnost její vnější pozice;

ii. posouzení přidané hodnoty zásahu EU.

V roce 2019 byly dokončeny a v prosinci toho roku zveřejněny pracovní dokumenty útvarů Komise o hodnocení *ex post* druhého programu makrofinanční pomoci Gruzii a programu makrofinanční pomoci Kyrgyzské republice. Shrnutí hlavních výsledků těchto hodnocení bylo rovněž uvedeno ve výroční zprávě o makrofinanční pomoci za rok 2018. Komise v průběhu roku 2019 rovněž obdržela zprávu externích dodavatelů o hodnocení *ex post* prvního programu makrofinanční pomoci v Tunisku. Průvodní pracovní dokument útvarů Komise vypracovaný Generálním ředitelstvím pro hospodářské a finanční záležitosti bude dokončen a zveřejněn v první polovině roku 2020.

[9] Všechna hodnocení *ex post* jsou k dispozici na stránkách Komise: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en

A v neposlední řadě Komise v roce 2019 zahájila hodnocení *ex post* třetího programu makrofinanční pomoci na Ukrajině. Očekává se, že zprávy externích dodavatelů týkající se těchto hodnocení *ex post* a průvodní pracovní dokumenty útvarů Komise budou dokončeny a zveřejněny v průběhu roku 2020.

3.2.1 **První makrofinanční pomoc Tunisku (MFA-I)**

Hodnocení *ex post* prvního programu makrofinanční pomoci Tunisku (provedeného v období 2014–2017) dospělo k závěru, že makrofinanční pomoc EU byla relevantní, soudržná, efektivní a účinně provedená.

V absolutním vyjádření byl v době svého přijetí program makrofinanční pomoci Tunisku třetím největším programem makrofinanční pomoci od roku 2000, přičemž odpovídal přibližně 0,5 % HDP v roce 2015, respektive 0,3 % HDP v roce 2017. Klíčové konzultované zúčastněné strany se shodly na tom, že navýšení makrofinanční pomoci z původně navrhovaných 250 milionů EUR na 300 milionů EUR bylo správným rozhodnutím. Makrofinanční pomoc byla poskytnuta ve formě úvěru ve výši 300 milionů EUR za vysoce zvýhodněných podmínek, které by na trhu nemohly být získány. Provádění makrofinanční pomoci bylo zatíženo zpožděním, to však nemělo vliv na její význam vzhledem k převažujícím makroekonomickým podmínkám a zvýšeným rozpočtovým potřebám tuniského státu po teroristických útocích v roce 2015 a jeho závazkům plynoucím z obsluhy dluhu.

Rozsah, forma a načasování programu první makrofinanční pomoci byly proto považovány za relevantní a přiměřené potřebám financování Tuniska. Makrofinanční pomoc měla pozitivní dopad, byť malý, na udržitelnost dluhu a poskytla tuniským orgánům větší fiskální prostor. Její podmíněnost byla relevantní, byla v souladu s prioritami země a hrála klíčovou úlohu při zaměření pozornosti příslušných orgánů na reformy.

Hodnocení dochází k závěru, že program poskytl jasnou evropskou přidanou hodnotu uvolněním tlaků na platební bilanci a rozšířením fiskálního prostoru pro orgány veřejné moci. Zvýhodněné úrokové sazby a delší splatnosti úvěru makrofinanční pomoci ve srovnání s finančními trhy přispěly rovněž k finančním úsporám. Program byl koncipován a prováděn účinně, v úzké spolupráci s tuniskými orgány a klíčovými mezinárodními partnery.

Hodnocení rovněž konstatuje, že první program makrofinanční pomoci měl pozitivní, ale omezený sociální dopad, a to jak prostřednictvím zachování makroekonomických podmínek (což napomáhá bezproblémové korekci a podpoře sociálních výdajů), tak přímých účinků podmíněnosti. Tento sociální dopad byl však poněkud omezen kvůli neúplnému zaměření na sociální výdaje, ačkoli toto bylo následně řešeno v rámci politické podmíněnosti druhého programu makrofinanční pomoci.

3.2.2 **Druhá makrofinanční pomoc Gruzii (MFA-II)**

Hodnocení *ex post* druhého programu makrofinanční pomoci Gruzii (provedeného v období 2015–2017) dospělo k závěru, že makrofinanční pomoc EU byla relevantní, soudržná, efektivní a účinně provedená.

Druhá makrofinanční pomoc byla nedílnou součástí komplexního balíčku pomoci EU Gruzii, přičemž byla zohledněna úzká koordinace těchto zásahů. Přidaná hodnota EU byla nejpatrnější při stimulaci procesu strukturálních reforem v Gruzii, neboť se jednalo o relevantní problémy v oblasti reforem v zemi, jež bylo třeba řešit. Z hodnocení vyplynulo, že by mohla být relevantní i některá další politická opatření v oblasti

zdravotní péče a bankovnictví, musela by však být v rovnováze s potřebou zachovat stanovené zaměření seznamu podmínek makrofinanční pomoci. Opatření v těchto oblastech byla následně zahrnuta mezi politické podmínky stávajícího programu makrofinanční pomoci Gruzii schváleného v roce 2018.

Hodnocení vyvodilo závěr, že program makrofinanční pomoci pomohl zlepšit udržitelnost gruzínského veřejného dluhu a přispěl k významným úsporám díky delší době splatnosti a nižším úrokovým sazbám makrofinanční pomoci. Program byl navržen a prováděn účinně a v úzké spolupráci s gruzínskými orgány, MMF a Světovou bankou. Zpoždění při jeho přijímání bylo způsobeno procesními neshodami mezi spolunormotvůrci. Hodnocení však zjistilo, že tato mimořádně dlouhá lhůta pro schválení programu nevedla k oslabení účinnosti, protože od konce roku 2010 do července 2014 a od poloviny roku 2015 do dubna 2017 Gruzie neměla program vyplácení prostředků MMF (což bylo předpokladem pro poskytnutí makrofinanční pomoci). To by zabránilo jakémukoli vyplacení makrofinanční pomoci, i kdyby byl program schválen dříve.

A v neposlední řadě z hodnocení vyplývá, že druhý program makrofinanční pomoci měl celkově pozitivní sociální dopad. Pomohl zlepšit kvalitu a efektivitu služeb v oblasti veřejné zdravotní péče, ačkoli pokrok v této oblasti je nerovnoměrný a je řešen v rámci politické podmíněnosti stávajícího programu makrofinanční pomoci, který byl schválen v roce 2018. Program makrofinanční pomoci rovněž přispěl k bezproblémovému makroekonomickému postupu korekce, a tudíž zachování sociálních výdajů.

4 OBECNÝ VÝVOJ V SOUVISLOSTI S NÁSTROJEM MAKROFINANČNÍ POMOCI

4.1 Fungování nástroje makrofinanční pomoci

Ve společném prohlášení Evropského parlamentu a Rady o makrofinanční pomoci z roku 2013[10] je tato pomoc vymezena jako pomoc makroekonomické a finanční povahy a jednoznačně je v něm uvedeno, že cílem pomoci je „obnova udržitelného stavu vnějšího financování způsobilých zemí a území, které mají s vnějším financováním potíže. Měla by podporovat provádění politického programu, jehož součástí by měla být účinná opatření zaměřená na korekci a strukturální reformy a určená ke zlepšení stavu platební bilance, zejména v průběhu trvání programu, a k posílení provádění příslušných smluv a programů s Unií.“

V souladu se zásadou uvedenou v bodě 6 písm. a) tohoto společného prohlášení by „předpokladem poskytnutí makrofinanční pomoci měla být skutečnost, že způsobilá země nebo území uplatňuje účinné demokratické mechanismy, včetně parlamentního systému více politických stran a právního státu, a zaručuje dodržování lidských práv“. Komise spolu s Evropskou službou pro vnější činnost po celou dobu trvání programu makrofinanční pomoci sleduje plnění těchto politických předpokladů a vyplacení každé částky je podmíněno jejich splněním.

V roce 2018 navrhl Výbor pro zahraniční věci Evropského parlamentu (AFET) v rámci legislativního procesu pro nové návrhy na třetí makrofinanční pomoc Gruzii a čtvrtou makrofinanční pomoc Ukrajině řadu změn týkajících se politických předpokladů návrhu Komise, které se řídily dohodnutým vzorem společného prohlášení z roku 2013. Ve

[10] Společné prohlášení Evropského parlamentu a Rady přijaté spolu s rozhodnutím o poskytnutí další makrofinanční pomoci Gruzii (rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 778/2013/EU ze dne 12. srpna 2013). Dostupné na této adrese: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0778&from=CS

zvláštní zprávě Evropského účetního dvora o pomoci EU Tunisku v roce 2016 bylo uvedeno, že vleklý rozhodovací proces by mohl ohrozit hlavní cíl makrofinanční pomoci, jímž je rychlé poskytování podpory v krizové situaci platební bilance.

V roce 2019 a na začátku roku 2020 Evropský parlament a Rada v rámci legislativního procesu týkajícího se nového návrhu na třetí makrofinanční pomoc Jordánsku přijaly návrh Komise (zveřejněný dne 6. září 2019), který byl založen na dohodnutém vzoru společného prohlášení z roku 2013. Legislativní proces byl účinný a umožnil Komisi zahájit jednání o memorandu o porozumění s jordánskými orgány již v lednu 2020.

Komise považuje za důležité, aby nástroj makrofinanční pomoci zůstal založen na zavedených a široce sdílených zásadách a rozhodovacích procesech, které všechny instituce dodržují a jimiž se cítí být vázány, neexistuje-li formální právní základ pro tento nástroj ve všech programech.

Kromě toho geopolitický, bezpečnostní a hospodářský vývoj za hranicemi EU zdůrazňuje potřebu silnější a mnohostranné Evropy. V reakci na tyto výzvy je jedním ze šesti hlavních cílů nové Komise posílit úlohu Evropy ve světě. Pro dosažení tohoto cíle EU bude mít zásadní význam schopnost EU rychle a účinně reagovat, a to i prostřednictvím nástroje makrofinanční pomoci.

V této souvislosti a se zřetelem k budoucímu vývoji provede Komise v roce 2020 **metahodnocení** programů makrofinanční pomoci provedených v letech 2010–2020. Hodnocení posoudí zásady a charakteristiky, jimiž se nástroj pro makrofinanční pomoc řídí, a zaměří se na to, jak zlepšit jeho relevantnost, efektivitu, účinnost, přidanou hodnotu a schopnost reagovat na priority vnější činnosti EU, jakož i každodenní řízení zásahů v rámci makrofinanční pomoci. Komise rovněž zahájí diskusi o rozsahu nástroje makrofinanční pomoci, včetně jeho zeměpisného pokrytí, a o tom, jak se vzájemně ovlivňuje s jinými vnějšími politikami EU.

4.2 Budoucí vývoj: makrofinanční pomoc v příštím víceletém finančním rámci

Vzhledem k tomu, že sousedství EU i nadále zažívá geopolitickou a hospodářskou nestabilitu, již ještě umocňují humanitární a hospodářské dopady způsobené dramatickým šířením koronaviru v roce 2020, je pravděpodobné, že potřeba poskytování makrofinanční pomoci EU zůstane vysoká a v následujících letech se bude dále zvyšovat. V rámci přezkumu víceletého finančního rámce EU na období 2014–2020 provedeného v polovině tohoto období tedy Komise navrhla posílení makrofinanční pomoci jako nástroje makrofinanční podpory, a tudíž navýšení roční úvěrové kapacity makrofinanční pomoci z 500 milionů EUR na 2 000 milionů EUR. Tento cíl byl potvrzen Evropským parlamentem a Radou.

Dne 2. května 2018 přijala Komise sdělení o víceletém finančním rámci na období 2021–2027. V případě vnější činnosti Komise navrhla zjednodušení stávajících nástrojů s cílem lépe informovat o tom, co EU dělá, zamezit překrývání, zajistit, aby byly procesy méně složité, zvýšit efektivnost a doplňkovost a také lépe prokázat přidanou hodnotu EU. Navrhuje se, aby několik nástrojů z víceletého finančního rámce na období 2014–2020 bylo začleněno do nového nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI). Konkrétní programy makrofinanční pomoci však budou i nadále aktivovány na základě zvláštních rozhodnutí *ad hoc* podle potřeby, jelikož se uznává, že proces rozhodování o operacích makroekonomické pomoci by měl zůstat oddělený. Na makrofinanční pomoc se proto bude i nadále vztahovat řádný legislativní postup, který vyžaduje schválení každého konkrétního programu Evropským parlamentem a Radou.

Úvěry v rámci makrofinanční pomoci budou zaručeny novou zárukou pro vnější činnost (EAG) vytvořenou v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci. Mechanismus záruky pro vnější činnost se bude vztahovat na záruky v sektoru soukromých, suverénních a subsuverénních subjektů („EFSD+“), úvěry na makrofinanční pomoc, jakož i na vnější úvěry Euratomu. Bude se opírat o nový společný rezervní fond, který bude zahrnovat stávající Záruční fond pro vnější vztahy, jakož i ostatní záruční fondy ve vnější i vnitřní oblasti EU. Komise v květnu 2018 navrhla, aby celkový objem operací v rámci záruky pro vnější činnost dosáhl výše až 60 miliard EUR, z nichž by bylo čtrnáct miliard EUR vyčleněno na úvěry na makrofinanční pomoc, na něž se budou tvořit rezervy ve výši 9 %, jako je tomu v současnosti. To odpovídá objemu úvěrů pro makrofinanční pomoc ve výši dvou miliard EUR ročně, který byl schválen v rámci přezkumu víceletého finančního rámce EU na období 2014–2020 provedeného v polovině období, jenž potvrdil vysokou evropskou přidanou hodnotu a velkou účinnost nástroje. Kromě toho budou způsobilým zemím s výjimečně vysokou zranitelností i nadále poskytovány granty makrofinanční pomoci.

Dne 27. května 2020 předložila Komise v reakci na důsledky pandemie COVID-19 **revidovaný návrh víceletého finančního rámce na období 2021–2027**, jakož i nouzový evropský nástroj na podporu oživení („Next Generation EU“) ve výši 750 miliard EUR (v cenách roku 2018). Ve vnější oblasti by to znamenalo dalších 16,9 miliardy EUR (v běžných cenách), z toho 11,4 miliardy EUR na záruku pro vnější činnost a 5,5 miliardy EUR na humanitární pomoc. Navrhované navýšení by vedlo ke zvýšení stropu záruky pro vnější činnost z dříve navrhovaných 60 miliard EUR na 130 miliard EUR, což je více než dvojnásobek potenciální kapacity pro záruky EFSD+ a úvěry na makrofinanční pomoc.

5 NOVÉ ŽÁDOSTI O POMOC A BUDOUCÍ NÁVRHY KOMISE – ROZPOČTOVÁ SITUACE

Rok 2020 bude v prvé řadě charakterizován prováděním probíhajících programů makrofinanční pomoci uvedených výše. Patří sem vyplacení poslední splátky třetí makrofinanční pomoci Gruzii, jakož i vyplacení zbývajících prostředků v rámci programu pro Moldavsko za předpokladu, že budou splněny nezbytné podmínky. Kromě toho by v závislosti na tom, jak rychle budou postupovat jednání o memorandu o porozumění, mohly být v průběhu roku 2020 vyplaceny i první dvě splátky třetí makrofinanční pomoci pro Jordánsko.

5.1 Využití makrofinanční pomoci pro partnery v rámci programu rozšíření a sousedství v souvislosti s krizí COVID-19

Epidemie koronaviru se vyvinula v globální pandemii, což vyžaduje rychlou a koordinovanou celosvětovou odezvu zaměřenou na ochranu lidí, záchranu životů a řešení hospodářských dopadů.

V této souvislosti přijala Komise dne 22. dubna 2020 návrh balíčku makrofinanční pomoci ve výši tří miliard EUR pro deset partnerů v rámci programu rozšíření a sousedství s cílem pomoci jim snížit ekonomické dopady pandemie koronaviru. Návrh doplnil balíček opatření „tým Evropa“, což je robustní a cílená strategie odezvy EU, jež podporuje úsilí partnerských zemí v boji proti koronavirové pandemii. Rozhodnutí bylo přijato Evropským parlamentem a Radou dne 25. května 2020.

V rámci tohoto balíčku souhlasila EU s rozdělením úvěrů v rámci makrofinanční pomoci takto: Albánská republika (180 milionů EUR), Bosna a Hercegovina (250 milionů EUR), Gruzie (150 milionů EUR), Jordánské hášimovské království (200 milionů EUR),

Kosovo (100 milionů EUR), Moldavská republika (100 milionů EUR), Černá Hora (60 milionů EUR), Republika Severní Makedonie (160 milionů EUR), Tuniská republika (600 milionů EUR) a Ukrajina (1,2 miliardy EUR).

Tento balíček makrofinanční pomoci a jeho rychlé přijetí Evropským parlamentem a Radou je důležitým projevem solidarity EU s partnerskými zeměmi v době bezprecedentní krize.

Tabulka č. 2 uvádí přehled závazků a plateb v rámci grantů makrofinanční pomoci a vyplácení úvěrů makrofinanční pomoci pro roky 2018, 2019 a (předběžně) 2020. Očekává se, že úvěry vyplacené v rámci makrofinanční pomoci v roce 2020 dosáhnou celkové výše 860 milionů EUR (nebo 3 860 milionů EUR, pokud budou v roce 2020 vyplaceny v plném rozsahu prostředky v rámci rozhodnutí o makrofinanční pomoci v reakci na COVID-19 ze dne 25. května 2020).

Tabulka č. 2:

Závazky a platby v rámci grantů makrofinanční pomoci a vyplácení úvěrů makrofinanční pomoci v období 2018–2020 (v EUR)

	2018	**2019**	**2020 (předběžně)**
Prostředky na grantové závazky v rozpočtu	42 086 000	27 000 000	20 000 000
Operační hodnocení, studie PEFA, hodnocení *ex post*	408 677	125 900	500 000
MFA-II pro Gruzii (rozhodnutí přijato)	10 000 000	–	–
Další možné programy MFA			bude upřesněno
Závazky celkem	**10 408 677**	**125 900**	**500 000**
Nepřidělené rozpočtové příděly	31 677 323	26 874 100	19 500 000
Prostředky na grantové platby v rozpočtu	42 086 000	27 000 000	27 000 000
Operační hodnocení, studie PEFA, hodnocení *ex post*	102 133	304 949	–
MFA-II pro Gruzii (rozhodnutí přijato)	5 000 000	–	5 000 000
MFA pro Moldavsko (rozh. přijato)	–	10 000 000	30 000 000
Další možné programy MFA	–	–	bude upřesněno
Platby celkem	**5 102 133**	**10 304 949**	**35 000 000**
Nevyužité příděly na grantové platby	36 983 867	16 695 051	–8 000 000[11]
Vyplácení úvěrů MFA			
MFA-II pro Gruzii (rozhodnutí přijato)	15 000 000	–	20 000 000
MFA-II pro Tunisko (rozhodnutí přijato)	–	300 000 000	–
MFA-IV pro Ukrajinu (rozh. přijato)	500 000 000		500 000 000
MFA-II pro Jordánsko (rozh. přijato)	–	100 000 000	–
MFA pro Moldavsko (rozh. přijato)	–	20 000 000	40 000 000
MFA-III pro Jordánsko (rozh. přijato)	–	–	300 000 000
Programy MFA COVID-19 (rozhodnutí přijato)			3 000 000 000
Vyplácení úvěrů MFA celkem	**515 000 000**	**420 000 000**	**3 860 000 000**

[11] Případný platební deficit, který by musel být pokryt (obvykle přerozdělením), pokud mají být vyplaceny dvě zbývající tranše (a grantová složka, která je jejich součástí) programu makrofinanční pomoci Moldavsku.